

Nationalbibliotekets anskaffningsprogram 2021–2024

Harri Ahonen, Mika Hakkarainen, Marja-Leena Kock, Aku-Pekka Kurjenniemi, Tarja Lehtinen, Irina Lukka, Jussi Omaheimo, Emilia Pyykönen, Irma Reijonen, Riitta Sarovuo, Anna Vuolanto

Nationalbiblioteket 2022

ISBN 978-951-51-8527-3

Anskaffningsprogram 2021–2024

Anskaffningsprogrammet presenterar principerna för Nationalbibliotekets anskaffning av forskningslitteratur områdesvis. Dispositionen följer bibliotekets tyngdpunktsområden. I programmet

- beskrivs det aktuella materialläget för varje vetenskapsområde samt profilen för det material som bör anskaffas
- presenteras Conspectus-nivån för att beskriva nuläget och målen.

Conspectus-nivåerna

- 0** Ingår inte i bibliotekets samlingar, inga anskaffningar görs inom ämnesområdet.
- 1** Mycket begränsad samling av allmänna monografier och uppslagsverk på området.
- 2** Begränsad samling allmänna monografier, uppslagsverk och periodiska publikationer som introducerar ämnesområdet och tillgodoser ett allmänt informationsbehov.
- 3** Samling avsedd för undervisning och forskning, erbjuder systematisk kunskap i ämnet på en nivå som motsvarar inledande universitetsstudier.
- 4** Samling avsedd för forskning, innehåller merparten av det källmaterial som har publicerats och gott om både allmänna och specialiserade monografier, uppslagsverk och periodiska publikationer.
- 5** Omfattande nivå, strävan är att samlingen täcker all litteratur som publicerats på området på olika språk och i olika publiceringsformer. Äldre material sparas för forskning i historia.

För **materialurvalet** svarar Nationalbibliotekets interna expertgrupp. Ansvaret är fördelat enligt språksområden och i tillämpliga delar också enligt vetenskapsområde.

Forskningslitteratur anskaffas på **de inhemska språken, på centrala västerländska språk** (engelska, tyska, franska, italienska och spanska) **samt slaviska språk**. Materialet förvärvas i regel på originalspråket. Licensieringsprinciperna för elektroniskt material fastställs i en bilaga.

Som stöd i urvalsarbetet används kundernas anskaffningsförslag, kritiska bokenkataloger, recensioner ur tidningar eller recensionstjänster, nationalbibliografier, nyhetskataloger, bokförmedlarnas kataloger över olika ämnesområden samt förlagens utgivningsinformation.

De centrala vetenskapsområdena för vilka Nationalbiblioteket anskaffar forskningslitteratur och annat material är

- Historiska vetenskaper
- Forskning om Ryssland
- Filosofi
- Litteraturvetenskap
- Konsthistoria
- Musikvetenskap

Historiska vetenskaper

Veten- skapsgrän	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä- get	Målet
	<p>Nationalbiblioteket är det viktigaste källbiblioteket för historisk forskning. Grunden för detta utgörs av de historiska samlingarna, den växande forskningslitterära samlingen, nationalsamlingen samt person- och samskapsarkiven.</p> <p>Biblioteket har betydande samlingar med utländsk forskningslitteratur från flera historiska områden och omfattar ett brett urval monografier, tidskrifter och skriftserier.</p> <p>Det tidigare uppdraget som centralbibliotek medförde omfattande anskaffningar av uppslagsverk och bibliografier. I forskningshänseende finns det källpublikationer från betydande områden.</p> <p>I egenskap av samlingsarkiv för finländska publikationer är nationalsamlingen en betydande forskningsinfrastruktur ur historieforskningens perspektiv. Speciellt givande källmaterial för historieforskning är samlingens småtryck samt tidskrifter, tidningar och underhållningstidningar.</p> <p>Bibliotekets special- och handskriftsamlingar innehåller rikligt med centralt forsknings- och källmaterial som är relevant för historieforskning.</p>	<p>Historia är bibliotekets mest betydande anskaffningsområde.</p> <p>Viktiga områden för anskaffningar är historia som vetenskap, historieteori, historiefilosofi, kulturhistoria, världshistoria, miljöhistoria, antikens historia, Europas medeltida historia och nya tidens historia, Medelhavsområdet, judendomens historia samt idéhistoria.</p> <p>Geografiskt ligger tyngdpunktsområdena på Europas historia, särskilt de nordiska ländernas, Englands, Tysklands, Frankrikes samt Rysslands och Östeuropas historia.</p> <p>Utöver verk om de ovan nämnda Europeiska ländernas historia anskaffas heltäckande framställningar av ländernas historia samt centrala uppslagsverk.</p> <p>I fråga om övriga världsdelar anskaffas heltäckande framställningar av historien samt uppslagsverk.</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>2</p>

<p>Finlands historia, lokalhistoria och personhistoria, Nordens historia</p>	<p>Nationalbibliotekets handbibliotek har alltid försetts med standardverk över Finlands historia och uppslagsverk för forskning, samt finländska lokalhistoriker och personhistoriker i så heltäckande omfattning som möjligt.</p> <p>Bibliotekets öppna samling har sedan 1970-talet drygats ut med den mest centrala forskningslitteraturen om Finlands historia.</p> <p>Specialsamlingarna och handskriftssamlingarna innehåller rikligt med källmaterial som lämpar sig för forskning om Finlands historia.</p>	<p>Forsknings- och källlitteratur som behandlar Finlands historia anskaffas i heltäckande omfattning. Alla inhemska lokalhistoriker (som fyller kvalitetskraven) förvärvas.</p> <p>Svensk lokalhistoria anskaffas på bred bas, men vad gäller övriga Norden bara de viktigaste städernas historia. Lokalhistoria från övriga länder anskaffas inte med undantag för betydande stadshistoriker.</p> <p>Betydande inhemska personregister och matriklar anskaffas, liksom viktiga utländska biografiska uppslagsverk.</p> <p>Biografier över historiskt betydelsefulla personer verksamma inom olika vetenskaper och konstarter anskaffas, liksom memoarer och omfattande brevsamlingar som är viktiga för forskningen.</p> <p>Alla verk av betydelse för inhemska släktforskning anskaffas, men inte genealogi som berör enskilda släkter (med undantag för historiskt betydelsefulla inhemska eller utländska släkter). Litteratur som berör utländsk släktforskning och heraldik anskaffas närmast från de nordiska länderna, Baltikum och Nordtyskland, i heltäckande omfattning vad gäller Sverige.</p>	<p>4</p>	<p>4</p>
---	--	--	----------	----------

<p>Europas historia, Tysklands historia, Frankrikes historia, Storbritanniens historia. Politisk historia, internationell politik</p>	<p>Nationalbibliotekets samling innehåller rikligt med utländsk forskningslitteratur om Europas historia. I den äldre delen av samlingen ingår också en betydande andel reselitteratur som tjänar som viktigt källmaterial för modern forskning.</p> <p>Specialsamlingarna innehåller betydande mängder källmaterial som lämpar sig för europeisk historieforskning.</p>	<p>Se noggrannare beskrivning ovan.</p>	<p>4</p>	<p>4</p>
<p>Antik- och medeltidsforskning. Arkeologi</p> <p>Epigrafik, paleografi</p> <p>(innefattar såväl klassisk filologi som arkeologi)</p>	<p>Antik- och medeltidsforskning hör till bibliotekets tyngdpunktsområden. Nationalbibliotekets samling innehåller sedan länge representativa forsknings- och källpublikationer som behandlar klassiska språk och klassisk litteratur samt antikens historia.</p> <p>Bibliotekets arkeologiska forskningslitteratur behandlar huvudsakligen klassisk arkeologi. Nordisk och europeisk arkeologi anskaffas inte.</p>	<p>Inom antikforskningens område skaffas specialiserad forskningslitteratur. I fråga om urvalet samarbetar biblioteket tätt med den klassiska filologin vid Helsingfors universitet.</p> <p>Litteratur som berör klassiska språk som grekiska, latin och etruskiska samt antikens författare anskaffas på bred bas.</p> <p>De viktigaste uppslagsverken, vissa periodiska publikationer och fristående verk i klassisk arkeologi anskaffas.</p>	<p>4</p>	<p>4</p>

<p>Orientalistik. Forskning i orientaliska och afrikanska språk och kulturer</p>	<p>Forskningslitteratur från orientalistikens område har över tid anskaffats på bred bas, i synnerhet vad gäller äldre litteratur.</p> <p>Den anskaffade litteraturen är till största delen publicerad på s.k. västliga språk, men det finns även källlitteratur på österländska språk.</p> <p>Biblioteket har samlingar med tryckalser som erhållits som friexemplar under den ryska tiden 1828–1917. De är indelade enligt språk och innefattar till och med unika källmaterial för forskning i bl.a. österländska språk och kulturer. Dessa samlingar är Caucasicæ, Arabica, Persica, Turcica, Armeniaca och Hebraica.</p> <p>Till källmaterialet hör också samlingen med orientaliska handskrifter (bl.a. arabiska, persiska och turkiska) samt Sinica-, Japonica- och Tibet-samlingen.</p>	<p>Vad gäller asiatiska kulturer anskaffas särskilt litteratur som berör indologi och assyriologi, med tonvikt på texteditioner.</p> <p>Forskningslitteratur om Mellanösterns kulturer (arabiska, hebreiska) anskaffas på västliga språk.</p> <p>Litteratur om Östasien skaffas i huvudsak på västliga språk.</p> <p>Litteratur om Afrika skaffas i begränsad mängd på större västliga språk.</p>	2/3	2
<p>Kartografins historia</p> <p>Geografi</p>	<p>Bibliotekets omfattande och värdefulla kartsamling är en av de mest betydelsefulla i världen och innehåller unikt källmaterial för forskning.</p> <p>Det mest betydelsefulla och omfattande materialet inom kartografins historia är <i>A. E. Nordenskiölds samling</i>, som omfattas av Unescos Memory of the world-program.</p> <p>Nästan alla inhemska kartor ingår i nationalsamlingen.</p> <p>Nationalbiblioteket har gjort omfattande anskaffningar av forskningslitteratur och uppslagsverk i kartografisk historia.</p>	<p>Geografisk litteratur anskaffas som stöd för studier av bibliotekets historiska kartsamlingar.</p> <p>Centrala geografiska uppslagsverk och handböcker anskaffas. Verk som berör viktiga upptäckts- och forskningsresor ackvireras, liksom editioner av ursprungstexter som berör forskningsresor.</p> <p>Dessutom anskaffas faksimileditioner av viktiga historiska kartverk.</p>	4	4

<p>Lärdoms- historia</p> <p>Veten- skapshi- storia</p>	<p>Bibliotekets historiska samlingar är landets mest omfattande och innehåller rikligt med källmaterial lämpat för lärdomshistorisk forskning.</p> <p>Samlingens gamla del fram till 1900-talets början innefattar alla vetenskapsgrenar och utgör en bred och mångsidig källsamling i vetenskapshistoria. Flera specialsamlingar innefattar också källmaterial för forskning i lärdomshistoria.</p> <p>De donationssamlingar som under 1800-talet kommit från S:t Petersburg (tot. ca 100 000 band) innehåller för lärdomshistoriens del täckande helheter från alla vetenskapsgrenar.</p>	<p>Lärdomshistorisk litteratur anskaffas inom alla tyngdpunktsområden och också inom sådana områden som inte ingår i bibliotekets anskaffningsprogram (bl.a. rättshistoria, naturvetenskapernas historia och medicinsk historia).</p>	4	4
<p>Bokhisto- ria, bok- konst</p>	<p>Biblioteket har förvärvat en omfattande samling av forskningslitteratur och uppslagsverk som berör böcker som föremål, boktryckarkonst, bokhandel, förlagsbranschen, läsning och censur.</p> <p>I samband med bokhistoria kan också de bokkataloger som biblioteket införskaffat nämnas. Dessa utgör en representativ samling.</p>	<p>Litteratur om såväl den tryckta som den handskrivna boken anskaffas med tanke på forskning inriktad på bibliotekets special- och raritetssamlingar.</p>	4	4

Forskning i Ryssland och Östeuropa

Vetenskaps- gren	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä- get	Målet
	<p>Samlingen med ryska friexemplar 1828–1917 utgör centralt källmaterial för Rysslandforskning. Samlingen har kompletterats med uppteckningar i mikroformat. Efter år 1917 har humanistisk forskningslitteratur, vetenskapliga serier samt tidningar och tidskrifter anskaffats. I biblioteket finns rikligt med publikationer av ryska emigranter. Humanistisk litteratur har förvärvats på alla slaviska språk, men mest på ryska och polska, sedan 1940-talet.</p>	<p>Regionalt täcker anskaffningarna Ryssland och de östeuropeiska slaviska länderna. Forskningslitteratur om de här länderna, samt publikationer som kan användas som källmaterial, förvärvas inom alla centrala vetenskapsområden. Målet är en samling som omfattar flera perspektiv och som stöder både multidisciplinär regional forskning och undervisning och forskning inom specialicerade vetenskapsgrenar.</p>		
Rysslands historia		<p>Tyngdpunkten för anskaffningarna inom Rysslands och Sovjetunionens historia ligger på politisk historia och kulturhistoria, men också ekonomisk historia, socialhistoria, rättshistoria och krigshistoria anskaffas. Verk om Kaukasien och Sibiriens historia förvärvas också.</p> <p>Centralasiens historia är inte ett centralt anskaffningsområde.</p>	4	4
Östeuropas/De slaviska ländernas historia	<p>I samlingen med ryska friexemplar finns polsk litteratur inom olika områden. Sedan 1940–50-talet har serier, monografier, tidningar och tidskrifter om kultur- och samhällsforskning anskaffats.</p>	<p>Polsk historia anskaffas främst på engelska och tyska. Polska monografier och tidskrifter fås som utbyte. Andra slaviska länders historia fås huvudsakligen som utbyte (serier, monografier i urval) och donationer. Standardverk om Vitrysslands och Ukrainas historia anskaffas också på ländernas egna språk.</p>	3	3

Forskning i rysk litteratur		Forskning om rysk skönlitteratur anskaffas på bred bas. Skönlitteraturens klassiker samt kommenterade utgåvor förvärvas på originalspråk. Ny skönlitteratur, till exempel verk som har fått flera nationella litteraturpriser, anskaffas i urval med undervisning och studier vid universiteten i åtanke.	4	4
Litteratur på andra slaviska språk		Litteraturvetenskap anskaffas selektivt. Centrala vetenskapliga serier erhålls som utbyte. Skönlitterära klassiker och kommenterade utgåvor anskaffas på originalspråk. Ny skönlitteratur förvärvas selektivt med undervisning och studier vid universiteten i åtanke.	3	3
Ryska språket		Forskning om det ryska språket anskaffas på bred bas så att tyngdpunkten ligger på forskning om samtidspråket, språkbruksforskning, översättnings- och tolkningsforskning samt språksociologi.	4	4
Andra slaviska språk		Språkvetenskap anskaffas selektivt. Centrala vetenskapliga serier erhålls som utbyte. Ordböcker anskaffas bara för handbiblioteket.	3	3
Rysk konst		Tyngdpunkten ligger på konsthistoria och museologi (hur historiska föremål identifieras och skyddas). Bildkonstens och arkitekturens historia anskaffas selektivt (uppslagsverk, allmänna översikter, utställningskataloger). Fotografi- och filmhistoria, populärkulturhistoria och teaterhistoria är nya centrala anskaffningsområden. Musikhistoria anskaffas selektivt.	3	3
Andra slaviska länders och Östeuropas konst		I någon mån anskaffas film- och teaterforskning. Vissa konsthistoriska serier erhålls som utbyte.	2	2

Rysk kultur		<p>Rysslands och Sovjetunionens kulturhistoria anskaffas på bred bas.</p> <p>Allmänna översikter i landkunskap anskaffas främst för undervisnings- och studiebehov. I någon mån anskaffas traditionsvetenskaplig forskning och forskning i minoritetskulturer samt genusforskning. I synnerhet förvärvas litteratur om judarna och judendom. Semiotik och genusvetenskap hör också till anskaffningsområdena.</p>	3	3
Östeuropeisk kultur		<p>Standardverk skaffas inom de östeuropeiska slaviska ländernas kulturhistoria och landkunskap. Serier i traditionsvetenskaplig forskning erhålls genom utbyte. I någon mån anskaffas forskning om minoritetskulturer samt litteratur om judarna och judendomen.</p>	2	2
Filosofi och religion		<p>Den ryska filosofins klassiker anskaffas samt forskning om dem. I någon mån förvärvas filosofiska tidskrifter och serier.</p> <p>Forskning om den ortodoxa kyrkan och olika religioners historia anskaffas. Dessutom förvärvas verk som behandlar religion som ett samhällsligt och kulturellt fenomen. Ortodox teologi anskaffas inte.</p> <p>I fråga om Östeuropa anskaffas översiktsverk som behandlar religion som ett samhällsligt och kulturellt fenomen.</p>	3	3
			2	2

<p>Samhällsvetenskaper</p>		<p>I Ryssland publicerad forskning som behandlar samhällliga brytningsskeden anskaffas för följande områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politisk forskning: demokrati, partier, mänskliga rättigheter - Sociologi, social- och samhällspolitiska frågor, vardagsforskning - Regeringsreformer och förvaltning - Regionalpolitik och forskning om regional utveckling (specialområden: det arktiska området, nordvästra Ryssland, Sibirien och Kaukasus), klimatförändringens effekter - Kommunikation, massmedier - Internationell politik och Rysslands relationer till andra stater med tyngdpunktsområdena: Rysslands och EU:s relationer, Rysslands och USA:s relationer, Rysslands och Kinas relationer <p>Forskningslitteratur om östeuropas slaviska länders politiska och samhällliga situation och utveckling anskaffas på engelska och tyska samt i någon mån på slaviska språk. Enskilda titlar anskaffas på franska och svenska.</p> <p>Politisk och samhälllig litteratur som fungerar som källmaterial för forskning anskaffas från olika länder.</p>	<p>3</p>	<p>3</p>
-----------------------------------	--	---	----------	----------

Filosofi

Vetenskaps- gren	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä- get	Mål
Filosofi. Filo- sofins histo- ria	Filosofi är ett av bibliotekets tyngdpunktsområden. De historiska donationssamlingarna utgör basen för samlingarna.	Tyngdpunkten för anskaffningarna ligger på kontinentalfilosofi samt filosofins historia. Filosofi anskaffas på originalspråket. Alla betydande filosofiska verk som översatts till finska anskaffas, filosofisk litteratur om aktuella frågor i urval. Betydande eller aktuella filosofiska verk förvärvas också i svensk översättning.	4	4
Etik. Moral		Nya anskaffningar av monografier i etik och moral görs bland annat i anslutning till ämnen som pandemier, global rättvisa och miljöfilosofiska frågor kopplade till klimatförändringen.	2	3
Vetenskaps- filosofi. Lo- gik		Biblioteket har en betydande samling forskning i vetenskapsfilosofi och logik. Den bygger på klassiker och de viktigaste publikationsserierna.	2	2
Estetik		I de filosofiska samlingarna finns estetikens klassiker samt forskning på området.	2	2

Litteraturvetenskap

Vetenskaps- gren	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä- get	Mål
	<p>Litteraturvetenskapens andel av Nationalbibliotekets samlingar är betydande. I monografisamlingen finns tidsmässigt heltäckande historia och teori inom allmän och komparativ litteraturvetenskap. Litteraturvetenskap på såväl gamla som nya världsspråk ingår, liksom även författarmonografier.</p> <p>Samlingarna innehåller gott om samlade verk av världslitteraturens författare, i upplagor från olika tider. Även kritiska editioner och utgåvor med brevsamlingar ingår. Periodiska publikationer, tidskrifter och serier är väl representerade.</p> <p>Nationalsamlingen innehåller ett heltäckande utbud av litteratur publicerad i Finland och utgör i sig en stark grund för inhemsk litteraturforskning. Biblioteket förvarar också Reenpääsamlingen som utgör en egen helhet med tidig inhemsk skönlitteratur samt forskning om enskilda författare.</p> <p>Flera av bibliotekets specialsamlingar innehåller skönlitteratur och annat källmaterial för litteraturforskning.</p>	<p>Biblioteket anskaffar litteraturvetenskaplig litteratur på bred bas: allmän litteraturvetenskap (om litteraturen, grunderna i litteraturvetenskap och kritik samt teori), allmän litteraturhistoria och komparativ litteraturvetenskap.</p> <p>Tyngdpunkten i anskaffningarna ligger på forskning om nordisk, engelskspråkig, tyskspråkig och franskspråkig litteratur.</p> <p>Inom skönlitteratur anskaffas bara samlade verk av de stora författarna samt kritiska editioner.</p>	4	4

Konsthistoria

Vetenskaps- gren	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä- get	Mål
Konsthistoria	<p>Konsthistoria och konstfilosofi är mycket väl representerade i bibliotekets gamla samlingar. Materialet omfattar också värdefulla plansch- och bildverk som är sällsynta som källpublikationer.</p> <p>Konsthistoria från alla bildkonstens traditionella områden samt arkitekturhistoria har under lång tid anskaffats till biblioteket.</p> <p>Special- och handskriftssamlingarna innehåller källmaterial för konsthistorisk forskning.</p>	<p>Biblioteket anskaffar litteratur om konst på bred bas: konstfilosofi och -teori, olika konstformer samt litteratur om deras historia (bildkonsterna, arkitektur, trädgårds-konst och historisk stadsplane-ring).</p> <p>Stora utländska utställningskataloger som utgör bred forskning och innehåller verkförteckningar anskaffas.</p> <p>Biblioteket förvärvar <i>Catalogue raisonné</i>-publikationer om de mest betydelsefulla konstnärerna.</p> <p>I fråga om samtidskonst och fotografering anskaffar biblioteket bara uppslagsverk och historiska allmänna översikter.</p>	4	4
Film- och scenkonst	<p>I Nationalbibliotekets samlingars historiska del finns en betydande mängd teater-, opera- och danslitteratur.</p> <p>Litteratur som behandlar teater- och filmhistoria samt forskningslitteratur om drama har införskaffats till samlingen.</p> <p>I fråga om filmforskning innehar biblioteket Peter von Baghs mycket omfattande samling filmhistoria och film.</p>	<p>Teaterlitteraturens centrala uppslagsverk anskaffas liksom litteratur om teaterns historia. I synnerhets anskaffas material som behandlar teater- och dramalitteratur.</p> <p>Filmlitteraturens centrala uppslagsverk anskaffas liksom litteratur som teoretiskt närmar sig filmhistoria och film.</p>	3	2

Musikvetenskap

Vetenskaps- gren	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä- get	Mål
	<p>Nationalbibliotekets samling innehåller forskningslitteratur om musik och källmaterial från en lång tid tillbaka. Man har strävat efter att förvärva centrala handböcker, uppslagsverk och periodiska publikationer.</p> <p>Musikhistorisk litteratur har anskaffats i stor utsträckning från allmänna verk till personhistoria. Musikteori och tvärvetenskaplig litteratur i anslutning till musik och andra konst- och vetenskapsområden (som filmmusik, musikpedagogik och musikfilosofi) har anskaffats selektivt.</p> <p>Nationalbibliotekets Nationella ljudinspelningsarkiv utgör en stabil bas och källsamling för forskning om inhemsk musik. Arkivet innehåller alla friexemplar av inhemska musik- och talinspelningar sedan år 1981. Samlingen har dessutom retroaktivt utökats med merparten av finländska ljudupptagningar sedan år 1901. Arkivet innehåller också omfattande utländska ljudupptagningssamlingar.</p> <p>Den inhemska musikkulturen och notsamlingen utgörs även den främst av friexemplar och är nästintill heltäckande.</p> <p>I handskriftssamlingarna ingår också källmaterial som utgörs av en riklig mängd finländska kompositörers och musikers privata arkiv och notmanuskript samt musikföreningars och förläggares material.</p>	<p>Musikhistoria är det centrala ämnesområdet för anskaffningarna inom musikkulturen. Dessutom anskaffas centrala inhemska och utländska uppslagsverk på området samt litteratur om framförande av musik och musikteoretisk litteratur. Forskningslitteratur om enskilda kompositörer och musiker anskaffas. Kompositörers samlingsverk förvärvas ytterst selektivt. Enskilda notpublikationer anskaffas inte alls.</p> <p>Diskografier och andra uppslagsverk anskaffas till stöd för ljudupptagningsforskning och ljudarkivarbete liksom också litteratur om grammofoonkivans historia, audioteknik och bevarande av ljudupptagningar.</p>	4	4

Andra vetenskapsgrenar

Vetenskaps-gren	Utgångsläge	Beskrivning av anskaffningen	Nulä-get	Mål
Teologi	<p>Teologi hör inte till tyngdpunkterna inom bibliotekets anskaffningsområden</p> <p>Nationalbiblioteket har ändå landets mest omfattande samling av äldre teologi, som bygger på en donation från vetenskapsakademien i S:t Petersburg på 1800-talet. Donationen omfattar akademins hela avdelning för västerländsk teologisk litteratur, och den är ovanligt intressant ur både ett bok- och lärdoms historiskt perspektiv.</p>	<p>Nationalbiblioteket anskaffar sådana teologisk litteratur som stöder annan humanistisk forskning. Till handbiblioteket anskaffas de viktigaste uppslagsverken och ordböckerna.</p> <p>Det viktigaste teologiska anskaffningsområdet är kyrkohistoria. Medeltidshistoria och reformationens historia anskaffas särskilt.</p> <p>Biblioteket anskaffar Bibelns texter på originalspråk och översättningar till de största språken. Material som behandlar Bibeln ur konstens, litteraturvetenskapens och bokhistoriens perspektiv skaffas också.</p> <p>Inom dogmatikens område gör biblioteket i någon mån anskaffningar av litteratur om medeltidens teologi och skolastik.</p> <p>Forskning om liturgins historia anskaffas i synnerhet vad gäller medeltiden och början av nya tiden som ett stöd för forskning i bibliotekets handskriftssamlingar.</p>	3	3
Religionsvetenskap	<p>Religionsvetenskap som helhet är inte ett tyngdpunkt område för biblioteket. Samlingen omfattar huvudsakligen litteratur om antikens och Indiens religioner. Också islam och efterbiblisk judendom har hört till anskaffningsområdena.</p>	<p>Tyngdpunkterna för anskaffningar inom religionsvetenskap ligger på antikens och Indiens religioner. Också litteratur om islam och efterbiblisk judendom anskaffas.</p>	3	2

Traditionsvetenskaper	Traditionsvetenskaperna hör inte till Nationalbibliotekets tyngdpunktsområden. Samlingarna har närmast utökats med inhemsk och nordisk forskningslitteratur. De mest heltäckande samlingarna på området finns i Finska litteratursällskapets samt Museiverkets bibliotek.	Nationalbiblioteket anskaffar selektivt inhemsk och svensk forskningslitteratur samt uppslagsverk på etnologins och folkloristikens områden, som stöd för övrig humanistisk forskning.	2	1
Spelforskning	Med spelforskning avses vetenskapligt forskningsarbete i anslutning till spel, lekande och spelande.	Nationalbiblioteket anskaffar forskningslitteratur om spelforskning med tyngdvikt på nyare teoretisk forskning om spelande, sport och lek. Digitalt spelande är ett nytt tyngdpunktsområde.	1	2
Genusforskning	Sedan 1960-talet har Nationalbibliotekets samling fyllts på med filosofiskt, historiskt och kulturhistoriskt inriktad forskningslitteratur. Tvärvetenskapliga studier, uppslagsverk och klassiska verk har anskaffats också på originalspråk, i första hand kritiska och samlade utgåvor.	Nationalbiblioteket anskaffar filosofiskt, historiskt och kulturhistoriskt inriktad forskningslitteratur om genusforskning.	2	2
Informationsvetenskap	Informationsvetenskap hör inte till tyngdpunktsområdena. Anskaffningarna koncentreras i första hand till bibliotekshistoria och samlingsforskning.	Anskaffningarna koncentreras till bibliotekshistoria (enskilda biblioteks historiker och branschens utveckling) och samtidsforskning med fokus på bibliotekets roll och förändringar i biblioteksarbete. Centrala delområden för anskaffningarna är: utveckling och evaluering av samlingarna, informationsanskaffning och informationsökning, förvaring och konservering, metadata, Digital Humanities samt bibliometri.	2	2

Samhälls- vetenskaper	Samhällsvetenskaper hör inte till Nationalbibliotekets tyngdpunktsområden. Biblioteket anskaffar främst samhällsvetenskapligt material till stöd för den humanistiska forskningen.	Samhällsvetenskaplig litteratur anskaffas bara inom vissa områden och i urval. Tyngdpunkten ligger på litteratur som berör den samhällsvetenskapliga forskningens historia, filosofi och metodologi. Kulturforskning, politisk, ekonomisk och social historia samt rättshistoria är områden som betonas i urvalet.	2	2
Kommunikation, press		Anskaffningarna omfattar pressen i olika länder, enskilda tidningars historia samt forskning om propaganda och censur.	2	2
Universitet. Vetenskaplig forskning	Nationalbibliotekets samlingar innehåller ett representativt utbud av litteratur om universitetetsinstitutionens, den högre undervisningens och forskningens historia. Litteraturen är av olika åldrar.	Nationalbiblioteket anskaffar material om universitetetsinstitutionens historia och den vetenskapliga forskningens och undervisningens historia samt om vetenskapspolitik.	3	3
Allmänna verk: Uppslagsverk, bransch- och yrkesspecifika uppslagsverk samt biografiska uppslagsverk. Ordböcker, biografier, bibliotekskataloger	Nationalbiblioteket har verkat som nationellt centralbibliotek för uppslagsverk och bibliografier. Bibliotekets samlingar innehåller rikligt med allmänna uppslagsverk som encyklopedier, matriklar, ordböcker, bibliografier och bibliotekskataloger.	Nationalbiblioteket anskaffar specialbibliografier inom humanistiska ämnen samt sådana biblioteks- och arkivkataloger vars innehåll inte finns i bibliotekens och arkivens databaser. Förteckningar över medeltida handskrifter och inkunabler anskaffas möjligast heltäckande. Biblioteket förvärvar heltäckande inhemska bransch- och yrkesspecifika biografiska uppslagsverk. I fråga om andra länder är fokus på allmänna biografiska uppslagsverk. För språkvetenskaplig forskning, översättning och annan humanistisk forskning anskaffas både enspråkiga allmänna ordböcker och specialordböcker (t.ex. språkriktighets-, frekvens-, slang- och dialektordböcker) och tvåspråkiga lexikon.	3	3

Bilaga: Principer för materiallicensiering

Nationalbiblioteket skaffar användarrättigheter till digitalt material inom bibliotekets tyngdpunktsområden genom licensavtal. Huvudprincipen är att material som skaffas i digitalt format inte längre anskaffas i pappersformat. I synnerhet källmaterial som digitaliserade pressarkiv och uppslagsverk skaffas i digitalt format.

Anskaffningsbeslut

I valet av material prioriteras kundernas anskaffningsförslag. I synnerhet skaffas sådant material som stöder Nationalbibliotekets samlingar och forskning om dem samt material som inte är tillgängligt på andra finländska bibliotek. Anskaffningsbesluten görs i regel vid urvalsgruppens möten. Besluten föregås om möjligt av testanvändning. När det gäller årsbeställningar som ska förnyas följs användarstatistik över lång tid.

Anskaffningsmetod

Om ett material kan licensieras genom FinELib-konsortiet anskaffar Helsingfors universitet det i sin egenskap av medlemsorganisation.

Om det inte går att få ett material den här vägen skaffas det som en så kallad direktanskaffning. I fall materialet i de här fallen går att få som engångsanskaffning prioriteras det framom en årsbeställning.

Användarrättigheter

I licensavtalen tillämpas FinELib-konsortiets licensieringsprinciper med en strävan efter möjligast omfattande användarrättigheter. Bland annat borde materialet förutom på biblioteket också vara tillgängligt på distans. Det ska vara möjligt att lagra och skriva ut i skälig mängd och materialets delar ska vara möjliga att förmedla till andra bibliotek i form av fjärrlån. Strävan är att materialet är tillgängligt också i sådan form att text och data kan extraheras. Materialet licensieras för Nationalbibliotekets kunder, med andra ord begränsas inte användarrättigheterna till exempel utifrån den organisation kunden kommer från.

Undantagsanskaffningar till Helsingfors universitets nätverk

Om licensiering av ett material är möjlig endast för en organisation, genom användaridentifikation som till exempel bygger på IP-adress, granskas huruvida materialet uppfyller kriterierna för undantagsanskaffningar. Ett material kan licensieras för en begränsad användarskara endast om anskaffningen är en förutsättning för forskning om och vård av samlingar som är centrala för Nationalbiblioteket. Nationalbibliotekets centrala samlingar för licensiering är nationalsamlingen, alltså arkivsamlingen med inhemska publikationer och nationella ljudarkivet, humanistiska samlingens publikationer som har tryckts före 1900-talet, den slaviska samlingen, specialsamlingarna och handskriftssamlingen.

Material som är licensierat för universitetets nätverk kan endast användas på distans av Helsingfors universitets forskare, studenter och personal. Övriga kan använda materialet på plats på Nationalbiblioteket och i Helsingfors universitets biblioteks utrymmen.

